

**Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/35/EG av den 29 juni 2000
om bekämpande av sena betalningar vid handelstransaktioner**

Europeiska gemenskapernas officiella tidning nr L 200 , 08/08/2000 s. 0035 - 0038

**EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT
DETTA DIREKTIV**

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 95 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag¹,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande²,

enligt förfarandet i artikel 251 i fördraget³, mot bakgrund av det gemensamma utkast som godkändes av förlikningskommittén den 4 maj 2000, och

av följande skäl:

(1) Europaparlamentet uppmanade i sin resolution om det integrerade programmet för små och medelstora företag och hantverksföretag⁴ kommissionen att lägga fram förslag för att lösa problemen med sena betalningar.

(2) Den 12 maj 1995 antog kommissionen en rekommendation om betalningsfrister vid handelstransaktioner⁵.

(3) I sin resolution om kommissionens rekommendation om betalningsfrister vid handelstransaktioner⁶ uppmanade Europaparlamentet kommissionen att omarbeta sin rekommendation till ett förslag till ett rådsdirektiv och att lägga fram det så snart som möjligt.

(4) Den 29 maj 1997 antog Ekonomiska och sociala kommittén ett yttrande om kommissionens grönbok om offentlig upphandling inom Europeiska unionen: Överväganden inför framtiden⁷.

(5) Den 4 juni 1997 offentliggjorde kommissionen en handlingsplan för den inre marknaden, i vilken det underströks att sena betalningar är på väg att bli ett allt allvarigare hinder för att den inre marknaden skall bli en framgång.

(6) Den 17 juli 1997 offentliggjorde kommissionen en rapport om betalningsförseningar vid handelstransaktioner⁸ i vilken en sammanfattande

¹ EGT C 168, 3.6.1998, s. 13 och EGT C 374, 3.12.1998, s. 4.

² EGT C 407, 28.12.1998, s. 50.

³ Europaparlamentets yttrande av den 17 september 1998 (EGT C 313, 12.10.1998, s. 142), rådets gemensamma ståndpunkt av den 29 juli 1999 (EGT C 284, 6.10.1999, s. 1) och Europaparlamentets beslut av den 16 december 1999 (ännu ej offentliggjort i EGT). Europaparlamentets beslut av den 15 juni 2000 och rådets beslut av den 18 maj 2000.

⁴ EGT C 323, 21.11.1994, s. 19.

⁵ EGT L 127, 10.6.1995, s. 19.

⁶ EGT C 211, 22.7.1996, s. 43.

⁷ EGT C 287, 22.9.1997, s. 92.

⁸ EGT C 216, 17.7.1997, s. 10.

utvärdering gjordes av vad kommissionens rekommendation av den 12 maj 1995 hade givit för resultat.

(7) Alltför långa betalningsperioder och sena betalningar medför att företag, särskilt små och medelstora, utsätts för betungande administrativa och ekonomiska bördor. Dessa problem utgör dessutom en huvudorsak till att företag kommer på obestånd som hotar deras fortsatta existens och leder till att många arbetstillfällen går förlorade.

(8) I vissa medlemsstater avviker de avtalsenliga betalningsfristerna betydligt från genomsnittet i gemenskapen.

(9) Skillnaderna mellan medlemsstaterna i fråga om regler och praxis när det gäller betalningar utgör ett hinder för en väl fungerande inre marknad.

(10) Detta får till följd att handelstransaktioner mellan medlemsstaterna begränsas avsevärt. Detta strider mot artikel 14 i fördraget eftersom företagare skall kunna bedriva handel på hela den inre marknaden på sådana villkor som säkerställer att gränsöverskridande transaktioner inte medför större risker än inrikes försäljning. Det skulle leda till en snedvridning av konkurrensen om väsentligt olika regler tillämpades på inrikes och gränsöverskridande transaktioner.

(11) Av den senaste statistiken framgår det att situationen med sena betalningar, milt uttryckt, inte har förbättrats i många medlemsstater sedan rekommendationen av den 12 maj 1995 antogs.

(12) Målet att bekämpa sena betalningar på den inre marknaden kan inte i tillräcklig utsträckning uppnås av medlemsstaterna var för sig och kan därför bättre uppnås på gemenskapsnivå. Detta direktiv går inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål. Direktivet överensstämmer därför helt och hållet med subsidiaritetsprincipens och proportionalitetsprincipens krav i enlighet med artikel 5 i fördraget.

(13) Detta direktiv bör begränsas till betalningar som görs som ersättning vid handelstransaktioner och reglerar inte transaktioner med konsumenter, räntor i samband med andra betalningar, t.ex. betalningar enligt lagstiftningen om checkar och växlar eller betalningar av skadestånd, inbegripet betalningar från försäkringsbolag.

(14) Det faktum att fria yrkesutövare omfattas av det här direktivet betyder inte att medlemsstaterna måste behandla dem som företag eller näringsidkare för syften som inte omfattas av detta direktiv.

(15) I detta direktiv ges enbart en definition av uttrycket "exekutionstitel", men de olika förfarandena för verkställighet av en sådan titel och villkoren för att inställa eller förordna om uppskov med verkställigheten av en sådan titel regleras inte.

(16) Sen betalning är ett avtalsbrott som har blivit ekonomiskt intressant för gäldenärer i de flesta medlemsstater genom att dröjsmålsräntan är låg och/eller indrivningsförfarandena långsamma. Det krävs en avgörande förändring som inbegriper ersättning till borgenärerna för de kostnader som uppstått, för att vända denna utveckling och för att säkerställa att konsekvenserna av sena betalningar avhåller från sådana betalningar.

(17) Skälig ersättning för indrivningskostnader skall inte påverka tillämpningen av nationella bestämmelser enligt vilka en nationell domstol kan bevilja borgenären skadestånd för annan skada som orsakats av gäldenärens betalningsförsening, men

det bör även beaktas att sådana kostnader eventuellt redan ersätts genom dröjsmålsräntan för betalningsförseningen.

(18) I detta direktiv beaktas frågan om långa avtalsenliga betalningsfrister och särskilt att det finns vissa kategorier av avtal där en längre betalningsperiod tillsammans med en inskränkning i avtalsfriheten eller en högre ränta kan vara motiverad.

(19) Detta direktiv bör förbjuda missbruk av avtalsfriheten till borgenärens nackdel. I de fall syftet med ett avtal i huvudsak är att förse gäldenären med ytterligare likviditet på bekostnad av borgenären eller då huvudentreprenören ålägger sina leverantörer eller underleverantörer betalningsvillkor som inte kan motiveras på grundval av de villkor som huvudentreprenören själv beviljats, kan detta anses utgöra sådant missbruk. Direktivet påverkar inte nationella bestämmelser med avseende på det sätt på vilket avtal ingås eller som reglerar giltighet av avtalsvillkor som är oskäliga för gäldenären.

(20) Konsekvenserna av sena betalningar kan endast verka avskräckande om de är förenade med indrivningsförfaranden som är snabba och effektiva för borgenären. I enlighet med icke-diskrimineringsprincipen i artikel 12 i fördraget bör dessa förfaranden vara tillgängliga för alla borgenärer som är etablerade i gemenskapen.

(21) Det är önskvärt att se till att borgenärerna kan göra gällande ett återtagandeförbehåll på ett icke-diskriminerande sätt över hela gemenskapen om återtagandeförbehållet är giltigt enligt de tillämpliga nationella bestämmelser som skall tillämpas på grundval av internationell privaträtt.

(22) Detta direktiv bör reglera samtliga handelstransaktioner oberoende av om de ingås mellan privata eller offentliga företag eller mellan företag och offentliga myndigheter, med beaktande av att de sistnämnda verkställer ett stort antal betalningar till företag. Direktivet bör följaktligen också reglera alla handelstransaktioner mellan huvudentreprenörer och deras leverantörer eller underleverantörer.

(23) I artikel 5 i detta direktiv krävs att indrivningsförfarandet avseende obestridda fordringar slutförs inom en kort tidsperiod i enlighet med nationell lagstiftning, men den artikeln ålägger inte medlemsstaterna att anta ett särskilt förfarande eller ändra sina nuvarande rättsliga förfaranden på ett speciellt sätt.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1: Tillämpningsområde

Bestämmelserna i detta direktiv skall gälla alla betalningar som görs som ersättning vid handelstransaktioner.

Artikel 2: Definitioner

I detta direktiv avses med

1. handelstransaktioner: transaktioner mellan företag eller mellan företag och offentliga myndigheter som leder till leverans av varor eller tillhandahållande av tjänster mot ersättning,

offentlig myndighet: varje upphandlande myndighet eller enhet enligt definitionen i direktiven om offentlig upphandling (92/50/EEG⁹, 93/36/EEG¹⁰, 93/37/EEG¹¹ och 93/38/EEG¹²),

företag: varje organisation som handlar inom sin oberoende ekonomiska eller yrkesmässiga verksamhet, även om den drivs av en ensam person,

2. sen betalning: överskridande av den avtalsenliga eller lagstadgade tidsfristen för betalning,

3. återtagandeförbehåll: avtalsbestämmelse på grundval av vilken säljaren behåller äganderätten till de berörda varorna tills full betalning erlagts.

4. den räntesats som Europeiska centralbanken använder för sina huvudsakliga refinansieringstransaktioner: den räntesats som används vid sådana transaktioner som görs till fast refinansieringsränta. Om en huvudsaklig refinansieringstransaktion har genomförts genom ett förfarande med rörlig refinansieringsränta skall denna räntesats fastställas genom hänvisning till den marginalräntesats som var resultatet av transaktionen. Detta gäller både upphandling till enhetligt pris och upphandling med rörlig ränta.

5. exekutionstitel: beslut, dom eller utslag om betalning som meddelas av en domstol eller annan behörig myndighet antingen för omedelbar betalning eller betalning genom avbetalningar och som gör det möjligt för borgenären att erhålla betalning för sin fordran av gäldenären genom verkställighet; härunder inbegrips beslut, dom eller utslag om betalning som är interimistiskt verkställbar(t) och förblir detta även om gäldenären överklagar avgörandet.

Artikel 3: Ränta vid sen betalning

(1) Medlemsstaterna skall säkerställa

a) att ränta i enlighet med punkt d skall betalas från dagen efter den förfallodag eller den betalningsperiod som fastställs i avtalet,

b) att, om förfallodagen eller betalningsperioden inte fastställs i avtalet, ränta automatiskt skall betalas utan att det krävs en påminnelse

i) 30 dagar efter den dag då gäldenären mottog fakturan eller en likvärdig begäran om betalning, eller

ii) om det råder osäkerhet om dagen för mottagande av fakturan eller en likvärdig begäran om betalning, 30 dagar efter dagen för mottagande av varorna eller tjänsten, eller

iii) om gäldenären mottar fakturan eller en likvärdig begäran om betalning innan varorna eller tjänsten mottagits, 30 dagar efter dagen för mottagande av varorna eller tjänsten, eller

iv) om ett förfarande för godkännande eller kontroll, genom vilket varornas eller tjänstens överensstämmelse med avtalet skall konstateras, föreskrivs i lag eller i avtalet och om gäldenären mottar fakturan eller en likvärdig

⁹ EGT L 209, 24.7.1992, s. 1.

¹⁰ EGT L 199, 9.8.1993, s. 1.

¹¹ EGT L 199, 9.8.1993, s. 54.

¹² EGT L 199, 9.8.1993, s. 84.

begäran om betalning tidigare eller den dag då mottagandet eller kontrollen sker, 30 dagar efter den sistnämnda dagen,

- c) att borgenären skall vara berättigad till dröjsmålsränta om
 - i) borgenären har fullgjort sina avtalsenliga och lagenliga skyldigheter och
 - ii) inte har mottagit det förfallna beloppet i tid, dock inte om gäldenären inte är ansvarig för dröjsmålet.
- d) att räntenivån för dröjsmålsränta (den lagstadgade räntan) som gäldenären är skyldig att betala skall vara summan av den räntesats som Europeiska centralbanken har tillämpat vid sin senaste huvudsakliga refinansieringstransaktion som utfördes före den första kalenderdagen av det aktuella halvåret (referensräntan) plus åtminstone 7 procentenheter (marginalen), såvida inte annat anges i avtalet. För en medlemsstat som inte deltar i tredje etappen av Ekonomiska och monetära unionen skall den ovan avsedda referensräntan vara den motsvarande ränta som fastställs av medlemsstatens centralbank. I båda fallen skall den referensränta som gällde den första kalenderdagen av det aktuella halvåret tillämpas under de följande sex månaderna.
- e) att, utom i de fall då gäldenären inte är ansvarig för dröjsmålet, borgenären skall ha rätt att kräva skälig ersättning från gäldenären för alla relevanta indrivningskostnader som borgenären ådragit sig till följd av gäldenärens sena betalning. Dessa indrivningskostnader skall stå i överensstämmelse med principerna om öppenhet och proportionalitet när det gäller skulden i fråga. Medlemsstaterna får, med iakttagande av principerna ovan, fastställa högsta belopp för indrivningskostnader för skulder av olika storlek.

(2) För vissa kategorier av avtal som skall anges i nationell lagstiftning får medlemsstaterna fastställa den tidsfrist efter vilken ränta skall betalas till högst 60 dagar, under förutsättning att de antingen hindrar avtalsparterna från att överskrida denna tidsfrist eller fastställer en obligatorisk räntesats som väsentligen överskrider den lagstadgade räntan.

(3) Medlemsstaterna skall se till att en överenskommelse om tidpunkt för betalning eller konsekvenserna av sen betalning som inte överensstämmer med bestämmelserna i punkt 1 b-d och punkt 2 antingen inte skall vara verkställbar eller skall ge upphov till skadeståndskrav om överenskommelsen, när alla omständigheter i fallet beaktas, inklusive gott handelsbruk och produktens beskaffenhet, är grovt oskälig mot borgenären. När det fastställs om en överenskommelse är grovt oskälig mot borgenären skall hänsyn tas till bland annat om gäldenären har objektiva skäl att avvika från bestämmelserna i punkt 1 b-d och punkt 2. Om en sådan överenskommelse fastställs vara grovt oskälig skall de lagstadgade villkoren gälla, såvida inte de nationella domstolarna fastställer andra villkor som är skäliga.

(4) Medlemsstaterna skall säkerställa att det i borgenärers och konkurrenters intresse finns lämpliga och effektiva medel för att förhindra fortsatt tillämpning av villkor som är grovt oskäliga i den mening som avses i punkt 3.

(5) De medel som avses i punkt 4 skall omfatta bestämmelser med vars hjälp organisationer som officiellt erkänts som företrädare för, eller som har ett legitimt intresse i, att företräda små och medelstora företag, kan vidta rättsliga åtgärder i enlighet med den berörda nationella lagstiftningen vid domstolar eller vid behöriga administrativa myndigheter på grundval av att avtalsvillkor som ställts upp för allmän

tillämpning är grovt oskäligen i den mening som avses i punkt 3, så att de kan vidta lämpliga och effektiva åtgärder för att förhindra fortsatt tillämpning av sådana villkor.

Artikel 4: Återtagandeförbehåll

(1) Medlemsstaterna skall i enlighet med de nationella bestämmelser som är tillämpliga på grundval av internationell privaträtt föreskriva att säljaren behåller rätten till varorna tills full betalning erlagts om köparen och säljaren uttryckligen avtalat om ett återtagandeförbehåll innan varorna levererades.

(2) Medlemsstaterna får anta eller bibehålla bestämmelser om delbetalningar som köparen redan erlagt.

Artikel 5: Indrivning av obestridda fordringar

(1) Medlemsstaterna skall säkerställa att en exekutionstitel, oavsett skuldens storlek, normalt kan erhållas inom 90 kalenderdagar från den dag då borgenären väckte talan eller gav in en ansökan vid domstol eller annan behörig myndighet, under förutsättning att gäldenären inte bestrider skulden eller invänder mot delar av förfarandet. Denna skyldighet skall fullgöras av medlemsstaterna i enlighet med respektive nationella lagar och andra författningar.

(2) Enligt respektive nationella lagar och andra författningar skall samma villkor gälla för alla borgenärer som är etablerade i Europeiska gemenskapen.

(3) Tidsfristen på 90 kalenderdagar i punkt 1 skall inte omfatta följande:

- a) Tidsfristerna för delgivning av handlingar.
- b) Eventuella förseningar som orsakats av borgenären, så som den tid som ägnas åt att korrigera ansökningar.

(4) Denna artikel skall inte påverka tillämpningen av bestämmelserna i Brysselkonventionen om domstols behörighet och verkställighet av domar på privaträttens område¹³.

Artikel 6: Överföring till nationell lagstiftning

(1) Medlemsstaterna skall sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 8 augusti 2000. De skall genast underrätta kommissionen om detta.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av sådan hänvisning vid offentliggörandet. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

(2) Medlemsstaterna får behålla eller sätta i kraft bestämmelser som är mer gynnsamma för borgenären än de bestämmelser som är nödvändiga för att följa detta direktiv.

(3) Vid överföringen av detta direktiv får medlemsstaterna utesluta

- a) skulder som är föremål för ett insolvensförfarande mot gäldenären,
- b) avtal som har ingåtts före den 8 augusti 2000, och

¹³ Konsoliderad version EGT L 27, 26.1.1998, s. 3.

c) räntefordringar som understiger 5 euro.

(4) Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texterna till de centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

(5) Kommissionen skall två år efter den 8 augusti 2002 genomföra en översyn av bland annat den lagstadgade räntan, avtalsreglerade betalningsfrister och sena betalningar, för att bedöma inverkan på handelstransaktioner och hur lagstiftningen fungerar i praktiken. Resultatet av denna och andra översyner skall meddelas Europaparlamentet och rådet, och i förekommande fall åtföljas av förslag till åtgärder för att förbättra direktivet.

Artikel 7: Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft samma dag som det offentliggörs i Europeiska gemenskapernas officiella tidning.

Artikel 8: Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna

Utfärdat i Luxemburg den 29 juni 2000.

På Europaparlamentets vägnar

N. Fontaine

Ordförande

På rådets vägnar

M. Marques da Costa

Ordförande